

VSEM KRAJNIM ŠOLSKIM SVETOM, KI SO V
ROKAH SLS.

Pozivamo vse krajne šolske svete, v katerih imajo pristaši SLS večino, da ne dovolijo nobenega solda za naročenje liberalnih listov, zlasti ne za «Učiteljskega Tovariša». Če bi bil kredit že dovoljen, ga v prihodnji seji prekličite. Nadalje priporočamo, da vsi krajni šolski sveti dovolijo in naroče glasilo krščansko mislečega učiteljstva, «Slovenskega Učitelja». Vsem krajevnim organizacijam SLS naročamo, naj pazijo na to, da bodo vsi naši krajni šolski sveti — in teh je več kot dve tretjini — zgorajšnjo naročilo izpolnili. —

Tajništvo SLS v Mariboru.

Zopet novi davki!

«Slovenski Gospodar» je že opetovano dokazal, da sedanja vlada — demokrati in samostojni — ne zna druga nego zapravljati in narekovati nove davke. Od kar je Pucelj v vladi in sedi poleg demokratov; Zerjava, Kukovca, Kumanudija, Pribičevića, prihajajo vsak teden novi blagodarji v obliki novih davkov, novih bremen nad naše ljudstvo. Ali ni tako?

V seji zakonodajnega odbora v Beogradu dne 16. septembra je finančni minister, velik demokrat in Puceljev sodružnik pri razmetavanju milijonov, dr. Kumanudi predložil vladni zakonski načrt o novih neposrednih (direktnih davkih). Značilno je, da poslanci «Samostojne», ki sedijo v vladni večini, se za ta zakonski načrt niso prav nič brigali. Ureditelj davka, kakor jo predlaga Kumanudi, bo kmetsko ljudstvo strahovito zadel.

Na kmeta in ljudstvo na deželi sploh bodo naložena po tem načrtu taka bremena, da bo ječal pod njimi in stokal.

V zakonodajnem odboru je srbski kmet (zemljo-radnik) Lazič ugovarjal, da tak načrt ne spada pred zakonodajni odbor, ampak mora o njem obširno razpravljati narodna skupščina. Poslanec Slovenske ljudske stranke g. Tone Sušnik je v imenu Jugoslovanskega kluba ostro nastopil proti novim davčnim predlogom ter izjavil, da zakonodajni odbor ni upravičen sklepati o takih dalekosežnih davčnih bremenih. Ta vladni predlog spada najprvo v finančni odsek, ki naj ga potem predloži celi narodni skupščini. V tej davčni predlogi gre za že obstoječe davke ter za izenačenje davkov. Med davki, ki naj se izenačijo, so obsežni tudi davki, ki jih pokrajine stare Avstro-Ogrske niso poznale. To velja posebno za davek na premoženje. Pri tem vprašanju je treba previdno postopati, ker ta nova davščina bo hudo zadelo posebno našega malega kmeta, med katerim bo vzbudila silno razburjenje. Naš mali kmet že sedaj težko živi ter se mora zadolževati, da more plačevati dosedanje davke. Kmet veliko težje prenaša neposredne ko posredne davke. Zato je treba celo stvar temeljito premisliti, predno se kaj podobnega sklene. Treba je varovati našega kmeta. Sicer pa vse kaže, da stojimo pred važnimi političnimi spremembami; bliža se čas, ko dobimo svoje avtonomne dežele. Ko to pride, bodo posamezni deželni zbori itak imeli priliko odločevati o novih davkih. Dotlej pa naj se ves načrt izvrši v finančnem odseku. Za vladni predlog so govorili vladni poslanci, na kar je bil predlog sprejet od večine. — Proti so glasovali zastopniki Jugoslov. kluba in zemljo-radnikov.

In čuj ti slovenski kmet: Ne enega poslanca od Samostojne ni bilo, da bi govoril ali glasoval proti. Mermolja in Drofenik raje verizita in hodita po banketih. Pa saj vemo, kako je: Proti ne smeta govoriti in gla-

sovati, ker sta plačana od vlade. To se je videlo pri vseh takih zadevah. Na primer pri 100 milijonskem posojilu so prišli vsi samostojni poslanci glasovati za — vlado; celo kujajoči se Urek je bil telegrafično poklican. Drofenik je glasoval za manevre, Pucelj je podpisal naredbo o davku na vozove, o novih taksah, o zvišanju desetka od 1 in pol odstot. na 5 odstot. in tako dalje. Na shodih pa samostojni sladkomilo govorijo, kako «skrbijo» za kmeta.

Prišel bo «Kmetijski list» pa bo pisal, da je dr. Korošec kriv novim davkom. Mermolja se bo pri Sv. Marjeti penil, da so klerikalci krivi teh nesreč. Dobnik bo sladkomilo pridigoval o dobrotah, ki jih deli Samostojna, Drofenik pa bo hvalil Pucelja in Pašiča. No in zakaj ne bi bil slovenski kmet zadovoljen s takimi priprošnjiki!

Same dobrote, sam blagoslov prinašajo samostojneži od vladnega korita. A veste za koga: Za sebe! — Mermolja je pričiganil v naše kraje, sedaj je milijonar. Urek je bil na robu propada, danes «špila» bogataša, Pucelj je pred volitvami bil popolnoma skrahiran, a letos je ženil hčerko in dal 100.000 kron dote. Drofenik in Dobnik sta prej komaj dihala, a danes sta si iz beograjskih korit nabasala, kar se je dalo. Ti slovenski kmet pa dobivaš nove davke.

Komur se še ne bodo odprle oči!

Iz poglavja o naši prehrani.

Letošnja žitna trgovina je nekako v zastoju vsled pomanjkanja denarja in vsled prometnih poteškoč. — Prometne težkoče so tako silne, da ne ovirajo samo prevoza prehrane, ampak tudi povišujejo pomanjkanje denarja, ker so veliki mlini in žitni trgovci nakupili velike množine raznih žit, ves žitni nakup plačali prodajalcem naprej, a sedaj ne morejo žita prevažati po železnicah. Obstaja že res velika opasnost za popoln zastoj v žitni trgovini radi mučno občutnega pomanjkanja denarja in radi prometnega zastoja. Radi ravnokar navedenih vzrokov nastaja vedno večja napetost med kupnimi in prodajnimi cenami in se plačuje za ponujeno žitno robo vsaka, še tako visoka cena.

V zadnjem času se razglša po časopisju, da so bile že večje količine ameriške koruze nakupljene za gladno Dalmacijo. A vkljub uvozu ameriške koruze v Dalmacijo ne bodo padle cene, ker so začeli razni žitni trgovci in špekulanti ponujati slabo koruzo nekoliko ceneje ali vsaj po isti ceni, kot je dobra iz Amerike.

Naš ministrski svet sam je ugotovil, da gladijejo revnejši sloji po Herceg-Bosni, Crni gori, Sandžaku ter Dalmaciji in naprosil upravitelja velikanske državne veleposesti Belje, znanega socijalnega demokrata Antona Kristana, da bi on s te posesti preskrbel s prehrano vojsko in pasivne kraje.

Glede državne posesti Belje pa je izjavil sam trgovinski minister Vilović, da je pričakovala vlada letos ob Belja 4000 vagonov žita, a v resnici so našli samo 260 vagonov. Od ostalih pridelkov je vrglo Belje 120 vagonov ovs, 400 vagonov sena, a te količine bi zamogle zadostovati komaj kot prehrana vojaških konj, istotako bi beljska pšenica k večjemu lahko prehranila vojaštvo, ostali gladijoči narod v naši državi pa ne bi mogel dobiti po zagotovitvi trgovinskega ministra od Belja prav ničesar. Edino, na kar še upa vlada na jesen od Belja, bi bilo 400 vagonov sladkorne repe in še le proti spomladi večje število svinj ter masti.

Ako stoji glede prehrane in žetve že tako slabo na skoro nepregledni posesti v Belju, ki leži v eni naših najbolj rodovitnih pokrajin, kako žalostne so še le prehranjevalne razmere po naših drugih krajih, ki imajo od Belja slabšo in ne tako rodovito lego.

in pripovedovanjih ne more ustvariti slike in občutiti tistega, kar navdaja človeka ob takih prilikah. Teško je tudi najti besede, ki bi vsaj približno povedale vse to. Lepo je bilo, nad vse lepo je bilo to valovanje teles pri izvajanju prostih vaj. 4200 telovadcev je ob zvokih godbe izvajalo proste vaje, cel čas v vzornem kritju in ravnanju, sedaj v izpadih, sedaj v čepanju, potem spet v stegnjenih in skrčeni težni opori na tleh, enkrat roke v odročenoju, potem predročenoju in spet v vzročenoju — ne, ne da se popisati! — Množica nastopajočih in lepota izvajanja je dvestotisoče ljudi navdušila, ki niso štedili s pohvalnim ploskanjem.

Nastopile so članice 3600 po številu, ki so izvajale težke proste vaje v vzornem kritju.

Na orodju je nastopilo 26 vrst. Najbolj so ugajale vaje Jugoslovanske gvezdne vrste na bradlji.

Francozi, Belgijci in Belgijčanke so nastopili s svojimi prostimi vajami. Posebno so ugajale težke vaje Belgijcev in strogo zdravstvene vaje Belgijčank. Francozi so izvajali težke proste vaje, vendar z nezadostno ubranostjo in natančnostjo.

Teško je opisati vse vtise in občutke, ki so polnili srca stotisočere množice gledalcev. Slika za sliko, utis za utisom, vsi veliki in močni, neposredno drug za drugim, so navdušili množice. — Navdušenje in veselje je sijalo vsem z obrazov ob razhodu in to veselje in navdušenje so raznesli telovadci, telovadkinje in gledalci med češkoslovaško ljudstvo, po svetu.

Po javni telovadbi se je razvila pristrčna zabava na zletišču. Godbe so igrale, plesali so narodne plesne, Znanci so se našli in pogovarjali o nastopu. — V razstavnih prostorih so ljudje kupovali razglednice in fotografije od nastopa, ki so bile eno uro po nastopu že izgotovljene in jih pisali domačim. Zivahno vrvenje je vladalo po vsem zletišču, ki je bilo krasno razsvetljeno do 8. ure ure zvečer. Do 9. ure so se množice razšle, in kmalu je zavladal mir po mestu. Člani in članice so se podali v stanovanja, tu so se pogovarjali o nastopu in uspehu dneva pozno v noč so njih utrujene oči zaspane.

Ponedeljek 14. avgusta: Na vsežgodaj zjutraj so se začele

Trgovinski minister je nadalje izjavil, da bi glede prehrane pasivne kraje zamogla oteti pred opasnimi gladom samo rekvizicija živil, ki pa ni predvidena niti po ustavi, niti po kakem drugem zakonu. Zabrana in omejitve žitnega izvoza iz naše države po mnenju trgovinskega ministra ne bo v veliko od pomoč pasivnim krajem, ker bodo vsled zabrane izvoza žitni špekulanti pokupili cel producenta žito po nižji ceni, te pokupljene žitne zaloge bodo poskrili, čakali na ugoden trenutek, ko se bodo žitne cene dvignile, bodo vrgli potem te zaloge na žitni trg in bogzna koliko profitirali pri prodaji.

Glede grozeče nam lakote v letošnji zimi ter spomladi dolži vlada vedno železniškega ministra, ki vedno daje samo prazne obtožbe, da bo dal na razpolago dovoljno število vagonov in lokomotiv, a tega še danes ni storil. Pri vsem pritisku na železniškega ministra, da zapre enkrat za blagovni promet zagrebški kolodvor, potem progo Sisek in nato zopet Brod itd.

Kljub slabi letošnji žetvi bi se dobilo pri nas vsaj za zimo dovolj žita, saj ga po Vojvodini naravnost ponujajo, a vlada pri vseh od nje uprizarjenih prehranjevalnih posvetovanjih ni ukrenila ničesar, da bi se odvišno vojvodinsko žito pokupilo in odprenilo v gladijoče pasivne kraje. Vsaj na zimo bi pri nas ne gladovala prav nobena pokrajina, ako bi hotela vlada vendar enkrat urediti železniški promet.

Vsi poljedelski stropkovnjaki, ki poznajo poljedelske razmere v naši skoz in skoz agrarni državi, se enoglasnega mnenja, da je letošnji glad ter pomanjkanje prehrane v nekaterih pokrajinah naše države edinole sramota za sedanjo — brezbržno vlado.

Da ne bo poleg Herceg-Bosne, Dalmacije in Sandžaka letošnja zimo osobito na spomlad gladovala tudi Slovenija, se bo morala, da to prepreči, pobrigati Ljubljana, ker Beograd doslej tozadevno ni in ne bo storil gotovo ničesar. Letošnja zimo in spomlad pa bomo na železnicah preizkušali vsaj nekaj tudi mi Slovenci. Koliko nesreče so nam prinesli s centralizmom demokratije in samostojni.

Naša zborovanja.

Shod dr. Korošca v Celju. Prihodnjo nedeljo, dne 24. septembra ob 9. uri dopoldne se vrši v Celju v veliki dvorani Narodnega doma shod Slov. ljudske stranke za ves celjski in laški okraj. Spored: Ob 8. uri v župnijski cerkvi sv. maša s cerkvenim govorom za može (dr. Hohnjec). Ob 9. uri shod v Narodnem domu. Govorijo poslanci: dr. Korošec, Krajnc in dr. Hohnjec.

Sv. Barbara v Haložah. Prihodnjo nedeljo, dne 24. septembra po rani maši se vrši pri g. Reiherrju shod Slovenske ljudske stranke za Haloze. Govorita poslanec Fr. Žebot in urednik Januš Golec. Haložani iz domače in sosednih župnij v nedeljo k Sv. Barbari.

Krščansko misleči obrtniki so zborovali v nedeljo 17. septembra v Mariboru v Gambrinovi dvorani. Nismo mislili, da ima naša stranka med obrtniki toliko vrlih pristašev. Dvorana je bila popolnoma zasedena. Na shodu so bili navzoči in so govorili trije poslanci: dr. Hohnjec, Skoberne in Žebot, trije člani Trgovske in obrtne zbornice: Ogrin, Stupan in Lancič ter mnogo odlični predstavniki obrtne ter trgovske stranke. Na pravil se je načrt, da krščansko misleči obrtniki po vseh okrajih organizirajo okrajne Obrtne zveze. Obrtniki, ki želijo, da se v njih okraju ustanovi Obrtna zveza, naj pišejo predsedniku mariborske Obrtne zveze slikarskemu mojstru g. Ivanu Lorber (Vetrinjska ulica št. 3). Po shodu so si udeleženci ogledali obrtno razstavo.

mednarodne tekme, ki so trajale do 11. ure popoldne. Vošč jih je načelnik Jugoslovanske orlovske zveze brat dr. Peterlin. Vsi narod, ki so se jih udeležili, so postavili svoje najbolje, zato je bila tekma huda. Zmagal pa je Jugoslovanski Slovenec br. Ivo Kermavner, načelnik Orlovske podzvezde Ljubljana. Drugo mesto si je pridobil nek Svicar. — Vsak, ki je tekmoval za prvenstvo, je moral pokazati na vsaki orodju tudi vaje, ki jih je sestavil sam. V vseh vajah se posebno odlikoval prej omenjeni Svicar, ki je izvajal ne verjetno vratolomne vaje (bradlja).

Tekmam je prisostvovalo nebroj občinstva. — Dragi, ki jim niso prisostvovali, so si ogledovali znamenitosti Brna in mesto samo. — Jaz sem si ogledal s skupino Jugoslovanske Špilberk z znamenitimi bivšimi ječami, kjer je umrl italijanski pisatelj in pesnik Peliko (njegov spomin so proslavili Italijani lani s tem, da so obiskali njegov grob) in kjer je bil zaprt znameniti hrvatski baron Trenk. Celica, kjer je bil zaprt Trenk, je še ohranjena, ravnotako verige in okovi. Špilberka je krasen razgled na mesto in okolico. Glavni del mesta je na severovzhodni strani Špilberka. Proti jugoslovanski strani se razprostirajo griči, ki spominjajo na Slovenske gorice. Proti jugovzhodu je ravnina.

Ker sem imel popoldne v «kasarni» službo, si nisem mogel ogledati celega mesta. Videl sem še v grobnici kapacinski cerkve truplo barona Trenka in trupla raznih menihov, katerih so nekateri več ali manj slavni v češki zgodovinski literaturi. — Pogled na te okostnjake je pravzaprav grozljiv. Vendar so vsi dobro ohranjeni, vključno dolgem času (200-500 let), ki je odhitel čez nje.

Popoldne je bil nastop dijaškega Orla in sicer 1200 dijakov. Sploh je bil čeli ponedeljek posvečen večinoma dijaštvu, ki je imelo ta dan na več krajih svoja zborovanja. Nastop samega nisem videl. Dijakinje je nastopilo 800, ki so izvajale po godbi simbolične proste vaje: «Tri dobe češke zemlje». Te vaje kažejo v slikah vso zgodovino Češkoslovaške od prihodnih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda pa do konca svetovne vojne, do svobode. Na sredini telovadišča so postavili veličansko živo sliko, ki je predstavljala misel: Mladina streš kvišku, k nebu!

Dr. Korošec v Šoštanj. Dne 8. oktobra po ranem sv. opraviću ob pol 9. uri se vrši v Šoštanju v glavni dvorani hotela «Union» okrajni shod Slovenske ljudske stranke za ves šoštanjski okraj. Govorijo gg.: dr. Korošec, poslanec Pušenjak in urednik «Slovenca» Smodej. Povabljeni vsi naši somišljeniki šoštanjskega okraja: kmetje, delavstvo in obrtniki!

OKRAJNI SHOD KZ V KOZJEM.

Ze celo leto so želeli naši vrli pristaši kozjanskega okraja večjega shoda Kmetijske zveze za cel okraj. Odkar pa je samostojni minister Pucelj na svojem shodu v Kozjem doživel tako strahovit poraz, so vrli naši možje hoteli z veličastnim okrajnim shodom pred svetom pokazati, da kozjanski okraj ni le proti samostojnim, ampak da je odločno v taboru Slovenske ljudske stranke. V nedeljo, 17. septembra je kozjanski okraj to res javno in slovesno pokazal. To je bil za našo stranko v kozjanskem okraju dan zmagoslavja. Iz vseh 13 župnij kozjanskega okraja so naši vrli pristaši prispeeli na okrajni shod Kmetijske zveze. Shod se je vršil v prostori gospo Franciše Kobijeve, ki ji za njeno blago rasklonjenost izrekamo s tem javno zahvalo. Otvoril ga je preč. g. dekan Marko Tomažič ter kot okrajni načelnik, ki že nad 25 let načeljuje okrajnemu odboru, pozdravil dobrih 1000 zborovalcev broječo množico. Za predsednika okrajnemu shodu je predlagal našega vrlca Martina Vrečka, ki ima poleg gospoda dekana za kozjanski okraj, posebno za gradnjo cest, gotovo največje zasluge. Zborovalci ga navdušeno pozdravijo kot predsednika shoda. Prvi je govoril domači poslanec Davorin Krajnc. Jasno je razložil in prepričevalno utemeljeval, zakaj je potrebna vera in njene zapovedi tudi v javnem življenju, predvsem v politiki. Lepo je rekel: «Za-se dobro gospodariti zna tudi tisti, ki nima vere; a za druge, posebno za siromake dobro gospodariti more in zna samo tisti, ki ga vodi globoka vera in božje zapovedi. Kdo pa ima bolj dolžnost gospodariti za druge, zlasti za ubožnejše sloje, ko tisti, ki vodijo državo, ministri in poslanci. Ako teh ne vodi vera, jih pri njih državnem gospodarstvu tudi ne vodi ljubeznivost in pravičnost, ampak samoljublje in krivičnost. Kako lažljivo je bilo govorjenje samostojnih, da vera v politiki nima nič opraviti! Ravno oni sami so najživejši dokaz, kam dovedejo ljudstvo poslanci, ki jih v politiki ne vodi vera. Z vero pa mora biti tesno združena ljubeznivost slovenskega maternege jezika, ki si ga pri vsem spoštovanju do srbščine ne damo vzeti! Tudi druge posebnosti, verske in gospodarske, zlasti pa našo slovensko kulturo in izobrazbo, si hočemo ohraniti. Zato zahtevamo avtonomijo zdražene Slovenije. Za poslanecem Krajncem je nastopil poslanec Stanovnik, dolgoletni župan iz Horjula na Kranjskem, ki je tudi načelnik županske zveze za Slovenijo. Govoril je s posebnim povdorkom o krivici, ki jo dela vlada nam katoličanom glede šole. Katoliški starši so zidali šole in vsled tega obremenili občine s težkimi dokladami, oni jih morajo popravljati, skrbeti za kurjavo itd. A odločati o šoli hoče samo vlada. In ta vlada, v kateri sedijo samostojneži, je sklenila v ustavi, da je odslej veronauk prost predmet, ki ga otrok obiskuje ali pa ne. Doslej v šolskem izpričevalu na prvem mestu bo veronauk odslej postavljen na najzadnje mesto! Ali ni to žalostno? Na podlagi ustave, s katero se samostojneži bahajo, je pred 14 dnevi sklenil Višji šolski svet, da šolske otroke tudi k šolskim mašam, k spovedi in obhajilu ne more nikdo siliti! Daleč smo prišli s pomočjo tistih poslancev, ki so jim žalibog tudi mnogi katoliški Slovenci dali glasove! Oba poslanca, Krajnc in Stanovnik, sta tudi prav obširno govorila o škodljivem državnem gospodarstvu sedanje vlade in žela od zborovalcev hvaležno odbravati.

Kar dvigali pa so se zborovalci v navdušenju, ko je urednik «Slovenca» g. Smodej govoril o avtonomiji Slovenije. Tako jasno in priprosto a ob enem odločno je razložil, kako je avtonomijo zedinjene Slovenije zahteval dr. Korošec že ob razsulu leta 1918 v Švici; Srbi so na njegovo zahtevo pristali. Tudi v narodnem predstavništvu pred volitvami leta 1920 so Srbi živeli v prepričanju, da Slovence gre avtonomija. A prišli so po volitvah leta 1920 v Beograd slovenski samostojneži, se tam predstavljali kot edini pravi predstavniki Slovencev ter sramotno glasovali za centralizem in delitev že itak med tri države razkosane Slovenije. A trdemu boju Jugoslovanskega kluba se je zahvaliti, da smo danes že bliže avtonomije, nego si sami mislimo! Ljudje, ki so ustvarili centralistično ustavo, danes zborujejo, da centralistično ustavo preuredijo in pokrajina dajo avtonomijo. To je velikansko zadoščenje za Slovensko ljudsko stranko, ki je skoro dve leti edina zahtevala zakonodajno avtonomijo nerazdeljene Slovenije.

A boriti se je treba za avtonomijo, gospodarske pravice kmetijskega, delavskega in malega obrtnega stanu ter za enakopravnost katoliške Cerkve še dalje, do konca. Naše orožje je naša organizacija! O tem je govoril strankin tajnik Krajnc. Pokazal je sadove dobro izvedene organizacije z vzgledi iz drugih stanov in držav, posebno uspehe organizacij katoličanov. H koncu je navedel besede sv. Avguščina, ki veljajo današnjemu času prav posebno: Mnogi se pritožujejo nad trpljenjem, češ, saj mi tega nismo zaslužili. A sv. Avguštin pravi: «Tudi tisti, ki se imajo za nedolžne in v splošni bedi trpijo s krivimi, niso tako nedolžni, kakor si mislijo. Ker niso dovolj korajžno nastopili proti hudemu, ker so pustili mirno, da se je hudobija širila. Hudobneži so se združili in organizirali, dobri ne. Dobri so malodušno in obupno stekali, če je hudobija slavila zmagoslavje, a niso storili ničesar, da bi jim hudobnim zmagoslavje iztrgali. Na skrivnem so polnili zrak s slabimi tožbami, namesto, da bi se zbrali in ka-

kor mogočna vojska vstali in hodobijo pogazili!» Ali ne veljajo te besede tudi marsikateremu izmed nas, ki se ni dovolj brigal za našo organizacijo Kmetijske zveze, ki hoče z združenimi močmi streti zmaju v Beogradu trojno glavo centralizma, kapitalizma in svobodomiselnosti?

Na koncu zborovanja je tajnik Krajnc predlagal sledečo resolucijo: «Dne 17. septembra na shodu KZ v Kozjem zbrani zborovalci odobravamo delovanje Jugoslovanskega kluba, mu izrekamo svoje popolno zapanje, ter ga pozivamo, da vztraja v borbi za avtonomijo Slovenije. Najodločneje protestiramo zoper nameravani šolski zakon, ki bi vzel staršem pravico do odločevanja o vzgoji lastnih otrok». Resolucije je vsa tisočera množica z navdušenjem sprejela. Proti resoluciji sta glasovala samo dva fanta, Jevšnik iz Kozjega in Turnšek iz Pilštanj, ki sta plaho boječe dvignila roke proti. Značilno je, da je na zadnjem Puceljevem shodu glasovalo za samostojno šest ljudi, na našem pa med tiseh zborovalci še samo dva. Pazite dobro, da se teh dveh ne izgubite, kaj boste imeli potem za seme?

Cele dve in pol ure je trajalo zborovanje. Ljudje so vztrajali do konca! Še ko je ob pol 2. uri predsednik Vrečko zaključil shod, so ljudje rekli: «Škoda, da je konec! Še bi dalje poslušali!»

Vrlo ljudstvo kozjanskega okraja! Na pravi poti si! Drži se se stanovitno! Bodi ponosno na 17. september, ko si javno pokazalo tudi vsemu svetu, kako dobro in katoliško si! Bodi ponosno, da pripadaš stranki, ki nosi na svojem praporu gesla: katoličanstvo, avtonomija ter dejanska ljubeznivost do ubogih! Bog vas živi! Prihodnje leto zopet na tako veselo svidenje, kakor je bilo letošnje, 17. septembra.

Tinje pri Slov. Bistrici. nedeljo, dne 10. t. m. se je vršil pri nas shod SKZ ozir. SLS, na katerega je prišel poročat poslanec g. Davorin Krajnc. Mnogobrojni množici je na prostem pred farovžem v poljudnem govoru razložil notranji in zunanji politični položaj in program, na katerem delajo naši poslanci za zboljšanje našega stanja. Ljudstvo je pazno in z navdušenjem poslušalo govor poslanca ter živahno sprejelo resolucije.

Bočna. Ze drugič v letošnjem letu smo imeli v nedeljo, 17. septembra zborovanje KZ. Poslanec Pušenjak nam je razložil sedanjo davčno politiko in govoril o davčnem zakonu, kateri bi odgovarjal gospodarskim razmeram in uvaževal gospodarsko šibke sloje. — Nato se je vnela jako živahna razprava o težkočah splavarjev pri pristanišnih kapitanatih na Savi, o slabih poštnih zvezah v okraju, o stališču kmeta in delavca, o zavarovanju za starost in onemoglost, o vojaških zadevah, o razdelitvi, ozir. združitvi občin itd. Gospod poslanec nam je dal temeljita pojasnila in obljubil posredovanje. Takih zborovanj, na katerih se tako lepo povdarja stališče kmeta kakor tudi delavca in bodri vzajemnemu delu, želimo še več. Posebno hvala smo dolžni našemu županu, ki je spretno vodil celo zborovanje in spravil v razgovor vsa najbolj pereča vprašanja.

Politični ogled.

Država SHS.

Ministrskega predsednika Pašiča še vedno ni nazaj in kakor so obetali poprej njegovo vrnitev s 15. 9. tako jo naznanjajo sedaj s koncem septembra, ne da se pa prikriti, da v vladnih krogih jako neugodno deluje njegova dolga odsotnost. Prave zveze med radikalc in demokrati že davno ni več, pa tudi obe stranki sta v razkroju, ki se posebno pospešuje vsled zagrebškega kongresa, ki je tako odločno vstal proti nepoštenosti in korupciji v vladnem taboru. Pašič ne bo mogel umiriti duhov in splošno se govori po Beogradu, da se bode boljši del radikalcev Stojana Protića oklenil.

Da prikrije svojo zanikernost glede reševanja invalidskega vprašanja, je sklicala pretečeni teden vlada mednarodni invalidski kongres z začetkom v Ljubljani, nadaljevanjem v Zagrebu in zaključkom v Beogradu. Na kongres je povabila samo zavezniške vlade, naj pošljejo nekaj svojih «zanesljivih» invalidov, kakor je tudi hotela, da tudi naše invalide zastopajo samo taki, ki še verjamejo vladnim obljubam. Invalidska organizacija je proti temu zagrozila s protestnimi shodi po celi državi in vlada, da invalide zopet pomiri, je natrosila novih obljub ter sveto obljubila, da invalidski zakon takoj vzahe v delo in rešitev. Pri začetku kongresa so še bili navzoči pravi zastopniki naših invalidov, potem jim je pa postalo obljub, gostij in parad preveč, pa so se odstranili in samo par vladnih privržencev je ostalo. V Zagrebu so pravi invalidi, ko je bila na trgu vojaška parada in godba, klicali proti vojni in vladi, ki samo obljublja, v Beogradu so pa prišli pred skupščino in finančni minister je moral zapustiti sejo ter se izjaviti, kedaj misli izdati potrebna denarna sredstva za invalidske podpore. Pa se ne da preveč zanašati na ministra, prej odpre blagajno za gg. Wranglovce, sedaj celo za grške begunce, kakor pa za domače uboge žrtve svetovne vojske.

Kakor invalidsko, tako polaga vlada tudi uradniško vprašanje vedno na stran in dan na dan se pojavljajo po listih gorostasni primeri vladne brezbriznosti za svoje uslužbence, ki v mnogih krajih svojih sramotno nizkih plač že po več mesecev niso prejeli.

Ministre še vedno iščejo ter ne morejo skupaj spraviti potrebnih sej o zunanji politiki, o pobujanju draginje, o oskrbi revnih krajev ter niti to, da bi ministri predložili svoje zahteve in račune za proračun v letu 1923.

Demokrati so posebno «srečno» določili, naj ministri Timotijević, Krstelj in Žerjav posredujejo gled sporov in razdorov v demokratskem klubu. Baš pravi so si izbrali, Timotijević spravi k večjemu kaj na papir, Krstelj sledi kot senca Pribičeviću in Žerjav je — poln umazanih afer in spletkarij.

Veliki rovar general baron von Wrangel spet posebno živo pripravlja in kuje svoje zločinske naklepe na našem ozemlju pod zaščito beograjskih politikov in oblasti. Razkrit je njegov nov poskus prevrata v Bolgariji

Okrog Carigrada in Dardanel.

Anglija bi rada v isto vrsto s svojimi črnici iz kalonij postavila tudi oborožene sile drugih držav proti Turčiji. V svoji noti ali sporočilu govori naravnost o tem, naj tudi druge države odpošljejo svoje čete v Tracijo. Kar čez noč se sklepajo nove vojne pogodbe, tako med Jugoslavijo in Češko, kakor med Rumunijo in Poljsko, pohodi se še pa niso začeli in bi bili zlasti pri nas pravi zločin nad narodom in državo. Po beograjskih listih se dovolj hujska proti Turčiji, ne manjka pa tudi treznih glasov, ki zahtevajo strogo nepristranost naše države.

Rusija se s Turčijo popolnoma strinja ter je to sporočila tudi angleškemu zunanjemu ministrstvu. — Sovjetska vlada Rusije se čuti popolnoma moralno vezano na pogodbo, sklenjeno leta 1921 z angorsko vlado v Moskvi. Ta pogodba določa tudi, da so Dardanele svobodne za trgovske ladje. Statut paroplovbe skozi Dardanele pa se ima izdelati končno šele tedaj, ko se doseže sporazum s sosednimi državami, to je državami Črnega morja.

Nota dalje izraža popolno zadovoljstvo, da se je Turčija uprla diktatom sevrskega mira in da je Turčija znala braniti svojo neodvisnost.

Sovjetska Rusija v noti na angleškega zunanjega ministra tudi med drugim izjavlja, da odklanja sklepe morebitne konference v Benetkah ali kje drugod, ki se tičejo ureditve vprašanj bližnjega orijenta.

V bojih med Grki in Turki je bilo uničenih popolnoma 12 grških divizij, dve tretini grške vojske je pa ujeto. Turška vojska ima pa prav malo izgub in 20 njenih divizij še stoji sveže in nedotaknjeno. Polom grške vojske izvira iz narodnega odpora proti vojni, ljudje se niso hoteli bojevati ter so se sami predajali, dočim so bili Turki splošno prežeti z zavestjo, da je njihova stvar poštena in pravična.

Društvo narodov.

Na seji Društva narodov je zvezni svetnik Motta prebral poročilo o manjšinah. Razprava se je prelozila za pozneje. Poročilo vsebuje pravice narodnostnih manjšin, pa tudi dolžnosti do države, v kateri žive. V tem poročilu je obsežen Benešov predlog, naj glavno tajništvo Društva narodov vodi evidenco, kako manjšine izvršujejo svoje dolžnosti napram svoji državi.

Madžarska je sklepčno sprejeta kot članica v Društvo narodov.

Poročilo o Avstriji je gotovo in kakor se zatrjuje, se misli sedaj z večjo resnostjo in v nemno reševati ter podpreti avstrijska republika. Poročevalec v odseku je naglašal, da so v prvi vrsti potrebne trgovske pogodbe Avstrije s sosednimi državami in da se morajo razne ovire prometa in prepovedi odpraviti.

PRIJATELJI DIJAKOV!

Dijaki stradajo, hudo stradajo. Draginja je neznosna, ne morejo si plačati hrane. Zato mnogi dijaki nimajo večerje. S praznim želodcem morajo iti spat. Strašno hudo pa je za mladi želodec, če mu ga preprede pajek s pajčevino. Prijatelji gladujočega dijaštva v Mariboru so sklenili, pripraviti revežem toplo večerjo. Zato prosijo dobre krščanske Slovence in Slovenke, žene in može, fante in dekleta, da pomagajo dijakom z milimi darovi. Krščanska srca! Gladujoči dijaki so Vaši sinovi, so sinovi nepremožnih kmetov in delavcev! Napravite v vseh župnijah posebne odbore za nabiranje darov za «Dijaško večerjo». V vsaki vasi naj gresta po dva fanta ali dve dekletu ali dva dobra moža od hiše do hiše in naj zberejo kar dobijo: krompir, fižol, raznovrstno žito, jabolka, drva, pa tudi denar. Določite čas, kdaj bodete zbirali. Preč. gg. dušni pastirji pa naj bodo tako dobri in prijazni, da to zbirco toplo priporočijo. Pošljite nabrane darove na naslov: «Odbor dijaške večerje» v Mariboru, Cirilova tiskarna. — Vsem darovalcem in sotrudnikom že vnaprej najprisrčnejša zahvala! Za «Dijaško večerjo» — dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Tedenske novice.

Sestdesletnico Slomškove smrti bodo praznovali na prav slovesen način na Ponikvi ob južni železni ž. 24. t. m. z odkritjem nove spominske plošče, s pridigo g. dr. Medveda in slavnostnim govorom pri odkritju plošče, katerega bo govoril gospod profesor Vesenjnik iz Maribora. Slavnost se bo vršila ob vsakem vremenu.

SKS je napredovala! Ko je SKS priredila kmetijski praznik na Bledu ter so gospod minister ter g. poslanca kvasili vse mogoče stvari, so bili vendar toliko pametni, da niso prav nič obljubili, kako bodo skušali pomagati kmetu, kateri je letos jako hudo udarjen radi slabe letine, ker so pač spoznali, da je bolje nič obljubljati, ker ljudstvo njihovim obljubam itak nič ne veruje. SKS, čestitamo k napredku!

Na našo veliko žalost moramo konstatirati, da je g. minister Pucelj vendar enkrat nekaj dobrega naredil. Za praznik na Bledu je izdajalo vodstvo SKS po krajevnih odborih izkaznice za polovično vožnjo, katerih so se poslužili ljudje, da so po stari navadi šli na božjo pot na Brezje ter na Bled in to enkrat za polovično